

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Evy Baranovej, v právnej veci navrhovateľov: **1) E. Š., 2) E. B.**, bytom Ružomberok, zastúpená navrhovateľom 1), proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Ružomberok**, za účasti účastníka konania: **Mesto R.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2R 30-2007/00067-13 N zo dňa 28. augusta 2007, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa č.k. 23 Sp 18/2008-48 zo dňa 7. júla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 23 Sp 18/2008-48 zo dňa 7. júla 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu, ktoré je uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) rozhodol tak, že navrhovateľom 1) a 2) sa nenavracia vlastníctvo k pozemkom KN parc. č. X. o výmere 125m² – záhrada identifikovaná ako časť EN parc. č. X., k.ú. R., a ani sa im nepriznáva právo na náhradu z dôvodu, že nebola splnená podmienka uvedená v § 2 ods. 1, 2 zákona,

pretože navrhovatelia, resp. ich právni predchodcovia neboli vlastníkmi časti parc. č. EN X., k.ú. R.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na výsledok dokazovania, z ktorého vyplynulo, že právni predchodcovia navrhovateľov nadobudli kúpou od pozemno-knižnej vlastníčky M. K. nehnuteľnosti zapísané v pozemno-knižnej vložke č. X., k.ú. R., a to parc. č. X. v podiele $\frac{1}{2}$ vo výmere 2555m². Z listinných dôkazov (geometrického polohopisného plánu a pozemkovej mapy) vyplýva, že z pôvodných pozemno-knižných parciel bol vytvorený komasačný stav a následne stav nový, ktorému zodpovedali komasačné parcely, okrem iných aj parcely č. X., z ktorých boli vytvorené neskôr EN parcely č. X., vedené v spomínanom geometrickom pláne na právneho predchodcu navrhovateľov. Z komasačných parciel bola vytvorená aj parcela č. X., ktorá bola vedená ako cesta. Znalec, ktorého úlohou bolo zistiť, z akých komasačných a pozemno-knižných parciel bola vytvorená táto parcela, vo svojom znaleckom posudku konštatoval, že je potrebné vychádzať z komasačného stavu, pretože túto parcelu nie je možné zidentifikovať s pozemno-knižnými parcelami. Parcela EN X. bola podľa znaleckého posudku vytvorená z komasovaných parciel č. X. o výmere 394m² a parc. č. X. o výmere 249m² a nebola vytvorená z parciel č. X., ktoré po komasačnom stave boli vedené ako vlastníctvo právneho predchodcu navrhovateľov. Parcela č. X. bola už v geometrickom pláne z roku 1958 vedená ako spoločná prístupová cesta. Súd konštatoval, že navrhovatelia 1) a 2) nepreukázali, že ich právni predchodcovia nadobudli kúpou aj túto, pri komasácii vytvorenú, parcelu č. X., ktorá v súčasnosti je časťou parc. č. CKN X.. Súd mal za to, že odporca dostatočne a spoľahlivo zistil skutkový stav vecí a rozhodol v súlade so zákonom.

Proti rozsudku krajského súdu podali navrhovatelia 1) a 2) odvolanie, v ktorom tvrdili, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto žiadali, aby Najvyšší súd SR zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Uviedli, že z geometrického polohopisného plánu vyplýva, že z komasovaných parciel č. X. vznikli nové parcely č. X., pričom ich právny predchodca J. Š. bol vlastníkom parcely č. X. v kultúre stavebný pozemok. Podľa ich názoru sa správny orgán ani súd prvého stupňa dostatočne nevysporiadal s ich tvrdením, že boli spoluvlastníkmi tiež po komasácii vytvorenej parcely č. X., a to v pomere, resp. časti ktorá je príľahlá k danému stavebnému pozemku. Táto skutočnosť je podľa navrhovateľov zrejماً z kúpnej zmluvy, vlastník komasačných parciel E. K. a manželka predali Československému štátu v správe MsNV v R., okrem iného aj pomernú časť parcely č. X. o výmere 102m². Kupujúci aj predávajúci vedeli, že ide o časť, ktorá bezprostredne nadväzovala na stavebný pozemok

manželov K. Z toho vyplýva, že aj ich právny predchodca bol vlastníkom časti parcely č. EN X., ktorá nadväzovala na jeho stavebný pozemok, takým spôsobom ju užíval a rovnakým spôsobom ju užívali aj navrhovatelia 1) a 2) ako súčasť ich stavebného pozemku. Krajský súd preto v rozpore s preukázanými skutočnosťami v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že parcela č. EN X. nebola vedená ako vlastníctvo J. Š. ale ako spoločná prístupová cesta, hoci v konaní boli predložené dôkazy (najmä výkaz výmer geometrického polohopisného plánu), z ktorých je zrejmé, že išlo o spoluvlastníctvo a v konaní bolo potrebné iba zistiť spoluvlastnícke podiely. Vytýkal správny orgán, že mal nielen zidentifikovať, ale aj preskúmať, akým spôsobom prešlo vlastníctvo dotknutej parcely na Čsl. štát a následne na mesto R. Poukázal tiež na to, že navrhovatelia splňajú aj podmienky na vydržanie pozemku v zmysle § 134 OZ, pretože mesto R. nevie preukázať, ako nadobudlo vlastníctvo k dotknutému pozemku.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že komasácia bola v danej lokalite autentifikovaná dňa 10.06.1947, čo v správnom konaní nebolo spochybňované. J. Š. - právny predchodca navrhovateľov - podľa zápisu v pozemno-knižných protokoloch kupoval spoluvlastnícky podiel od pozemno-knižnej vlastníčky M. K. dňa 28.01.1957, pozemno-knižná vlastníčka však v danej lokalite nebola vlastníčkou komasačných parciel, na ktoré možno identifikovať súčasnú parcelu CKN č. X., ale mala spoluvlastnícky podiel na pozemno-knižných parcelách pred komasáciou. Odporca poukázal na to, že geometrický polohopisný plán z roku 1957, na ktorý navrhovatelia počas celého konania poukazovali, nie je listinou o vlastníctve, v ňom uvedené údaje sú údaje o parcelách, ktoré boli v užívaní a nie o vlastníctve. Súčasná parcela CKN č. X. je vytvorená prevažne z komasačnej parcely č. X. a v malej časti z komasačnej parcely č. X.. Z celého vykonaného dokazovania však vyplýva, že uvedená parcela ako časť parcely EN č. X. nebola vytvorená z parciel EN č. X.. Parcela č. EN X. pred THM nebola zapísaná na LV, pri THM bola prečíslovaná na parcelu č. X. a na Čsl. štát – MsNV v R. bola zapísaná na základe položky výkazu zmien č. 108/83. Dôvod zápisu nebol zistený a podľa názoru odporcu nemá vplyv na rozhodnutie. Z uvedených dôvodov odporca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) dňa 27. mája 2009 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predložených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúmavacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, ktorým

podľa § 5 ods. 2 zákona rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľov 1) a 2) tak, že sa im nenavracia vlastníctvo k pozemkom KN parc. č. X. o výmere 125m² – záhrada, identifikovanej ako časť EN parc. č. X., k.ú. R., a ani sa im nepriznáva právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 zákona z dôvodu, že navrhovatelia 1) a 2) nepreukázali, že sú oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona.

Navrhovatelia si ako oprávnené osoby u odporcu uplatnili reštitučný nárok na navrátenie vlastníctva pozemkov, ktoré ich právny predchodca J. Š. nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 29.01.1957, uzavretou s pozemno-knižnou vlastníčkou M. K. Predmetom kúpnej zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané v pozemno-knižnej vložke č. X., k.ú. R., parc. č. X. v ideálnej polovici o rozlohe 2555m². Navrhovatelia 1) a 2) tvrdili, že po komasácii boli vytvorené nové parcely č. X. o výmere 1000m² a X. o výmere 1431m². Rozdiel 214m² bol vyčlenený na spoločnú cestu pod parc. č. X., za ktorú ich právny predchodca ani navrhovatelia nedostali žiadnu náhradu, pričom táto parcela sa stala súčasťou novovytvorenej parcely č. X. o výmere 125m² a bola začlenená do majetku mesta R. Z tohto dôvodu navrhovatelia považujú prevzatie vlastníctva k dotknutému pozemku mestom Ružomberok podľa § 3 ods. 1 písm. o) zákona bez právneho dôvodu.

Správny orgán v reštitučnom konaní zistil, že lokalita, v ktorej sa pozemky nachádzali, spadali do komasácie, ktorá bola v čase uzavretia kúpnej zmluvy ukončená a autentifikovaná pod č. NC I 61/33/530 dňa 10.06.1947. Právny predchodca navrhovateľov 1) a 2) kupoval dotknuté nehnuteľnosti bez reálneho rozdelenia, a preto z pozemno-knižných podkladov nebolo možné identifikovať lokalizáciu pozemkov, ktoré boli predmetom kúpy, a z toho dôvodu bolo možné vychádzať iba z komasačného stavu. Aj znalec, ustanovený v správnom konaní na odborné posúdenie, akým spôsobom bola vytvorená parcela č. X., vychádzal z komasačného stavu, pretože v čase uzavretia kúpnej zmluvy, ako už bolo spomínané, platil komasovaný stav a komasovaná výmera parciel je iná ako vyplýva z pôvodných pozemno-knižných zápisov. Podľa znaleckého posudku parcela č. EN X. bola vytvorená z komasovaných parciel č. X. o výmere 394m² a komasovanej parcely č. X. o výmere 249m². Podľa komasačného hárku parcely č. X. boli zapísané na A. F. a B. M., preto sa aj odvolací súd stotožňuje s právnym záverom správneho orgánu aj súdu prvého stupňa, že ich právny predchodca nebol vlastníkom parcely č. X. a teda, že nespĺňajú zákonné podmienky oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona.

Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorej pozemok prešiel na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období

spôsobom uvedeným v § 3 zákona pokiaľ je občanom SR s trvalým pobytom na jej území.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3 zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, a ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičského podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Vzhľadom na uvedené aj podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci navrhovateľa nepreukázali pred správnym orgánom, že sú oprávnenými osobami podľa citovaného zákonného ustanovenia, preto sa Najvyšší súd SR stotožnil so záverom krajského súdu, že bolo potrebné rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdiť, keďže tento správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil.

Navrhovatelia 1) a 2) totiž v správnom konaní nepreukázali, že splnili podmienky zákona pre uznanie ich postavenia oprávnených osôb podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona.

Krajský súd preto nepochybil, keď potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 O.s.p. a preto odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku navrhovateľov týkajúcu sa nadobudnutia vlastníctva k dotknutej parcele vydržaním je potrebné uviesť, že týmto rozhodnutím nie je dotknuté právo navrhovateľov domáhať sa určenia vlastníctva k dotknutej parcele na súde v občianskoprávnom konaní.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1, § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože navrhovatelia 1) a 2) neboli v konaní úspešní a odporca nemá podľa zákona nárok na ich náhradu.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 3. júna 2009

JUDr. Elena Kováčová, v. r .
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová